

екземпляри изъ цѣла България, за значението ѝ за повдигане литературния вкусъ у насъ остава сжщо отдѣлно да се говори.

Но не само преводитѣ. Презъ 1914 год. излиза и първото издание отъ блестящата Балабанова „История на класическата литература“ (К-во Хр. Г. Дановъ. Пловдивъ. 1914. 8^о. 255 стр.). Разгледани сж оригинално, по собствени проучвания на изворитѣ, на самитѣ произведения, съвършено научно, цѣлата гръцка класическа литература и цѣлата римска литература. А по своя свежъ езикъ и живъ стилъ Балабановата литература е една отъ най-приятнитѣ за четене български книги. Книгата на Балабановъ бѣ посрещната добре и въ българския ученъ свѣтъ (вж. рецензията на Д. Дечевъ въ Училищенъ прегледъ отъ 1914), а и учащи се и свободни читатели я поглъщаха съ жадностъ, та вече следъ три години (1917) стана нужно второ издание, което неотдавна (1931) бѣ замѣнено съ ново, „трето преработено издание“, следъ като книгата дълги години бѣ изчерпана.

Отъ 1914 г. е и прелестната по замахъ и ерудиция студия на Балабановъ „Облакътъ като мотивъ въ поезията“ (въ Училищенъ прегледъ, г. XVIII. кн. 7, и отдѣлно). Но и презъ тия, изпълнени съ наученъ трудъ години, Балабановъ не се задоволява само съ кабинетната работа — той иска да действа и на деня.

До началото на Голѣмата война въ Прѣпорецъ излизатъ: 1913 — Нашата ревизомания (бр. 30); 1914 — Проза въ стихове (бр. 84), Соль и пиперъ (бр. 98), Българката като лирически поетъ (бр. 102), Учителътъ на българския войникъ (бр. 110), рецензия за сборникъ „Макъ“ (бр. 115); 1915 — Самиятъ (бр. 62), Къмъ българската интелигенция (бр. 65), Изъ пжтя (бр. 72), Проза въ стихове (бр. 92). Въ Камбана (1914) рецензия за романа „Русалка“ на Андрей Протичъ. А въ в. Слово на Коца Ивановъ (1914) — извадки отъ Теофрастовитѣ „Характери“ съ бележка за автора, рецензия за комедията „Мже-мразка“ на Ст. Л. Костовъ, по случай представянето ѝ за пръвъ пжтъ въ Народния театръ на 29 мартъ 1914, и нашумѣлия фейлетонъ „Нашата обетована земя“ (бр. 22), който предизвиква стотици писма до автора — отчаяниятъ български народъ иска да напусне страната си и да се изсели въ Америка, приема предложението на американския професоръ Despair [отчаяние]...

Докато ни тормози отчаянието — и ето ни хвърлени вече въ другата крайностъ — избухва Голѣмата война. Нови надежди, нови въодушевления.

Отъ началото на Голѣмата война Балабановъ е въ Германия. Пжтнитѣ му бележки „Изъ Германия“ въ Прѣпорецъ (1915, бр. 277, и 1916, бр. 26, 30, 32, 65, 68, 69, 70, 73) се следятъ съ живъ интересъ, По-късно цензоръ къмъ щаба на армията, той пише направо на нѣмски въ излизащия въ София презъ войната Deutsche Balkan-Zeitung своя забележителенъ романъ, съ главни лица Хитъръ Петъръ и Настрадаинъ Ходжа — Der Schalk auf dem Balkan (Балкански дяволъ), който прави силно впечатление на нѣмцитѣ. Kurt Aram (Fischer), който му пише възторжено писмо, изказва пожелание — да излѣзе романа и като книга на нѣмски. Пакъ на нѣмски, въ специалния брой на Berliner Tageblatt за България, Балабановъ публикува и посолената съ доста